

Cerebral pares och kognition

Anders Möller är professor vid Ersta Sköndals Högskola samt forskningsledare vid Bräcke Diakoni. Han är även medförfattare till bl.a. boken "Barn, familj och funktionshinder – utveckling och habilitering".

Anders Möller inledde med att tala om hur viktigt det är att inse att det finns tre olika nivåer att ta hänsyn till, när man diskuterar människor. Det handlar om att titta på:

- det som är generellt mänskligt
- det som är specifikt för en viss grupp
- det som är unikt för just den individen.

Därefter definierade och klassificerade han cerebral pares (vilket kan läsas i föreläsningmaterialet som publiceras på FUR´s hemsida). Han berättar att antalet barn med cp minskar och i Sverige är siffrorna bland de lägsta i världen. Mellan 70 och 80% av alla barn med cp har fått det prenatalt, alltså före förlossningen.

Cerebral pares orsakar sällan enbart ett rörelsehinder utan innebär ofta påverkan inom syn, hörsel, tal och språk, koncentration och begåvning. Dessutom förekommer epilepsi hos många barn med CP. Hjärnskadorna påverkar oftast den kognitiva förmågan, framförallt vid spastisk cerebral pares.

En person med en CP-skada kan ha svårt att skifta och behålla uppmärksamheten, komma ihåg information samt hålla tillbaka impulser. Svårigheter kan även förekomma när det gäller metakognitiva processer, d.v.s. att kunna planera och lösa problem genom strategiskt arbete samt numeracy, vilket innebär att ha förmåga att uppfatta ett litet antal objekt. Dessutom kan den visuella perceptionen samt visuella konstruktionstekniska funktioner påverkas.

Anders Möller beskriver kognition som receptiva funktioner, minne, inlärning, tänkande samt expressiva funktioner. Kognition hjälper oss att förstå sammanhang, lösa problem, orientera oss i oss själva och i vår omvärld, fantisera samt förstå oss själva och andra.

Alla föräldrar som Anders Möller har pratat med säger att deras barn med cerebral pares inte har likadana kompisrelationer som övriga barn. Han frågar sig hur det påverkar den kognitiva utvecklingen. Han pekar också på att eftersom inlärningen går långsammare samt att mycket av undervisningstiden går till övriga aktiviteter, får barn med en CP-skada kortare instruktionstid.

Enligt en modell som Anders Möller gjort 2003 tillsammans med Erling Nyman, hänger begreppen ihop. De intryck som kommer in i oss via perceptionen bearbetar vi och försöker göra tydliga via kognition och emotion. Sedan kommer de ut ur oss via motorik, kommunikation och handling.

Vid pennan Anneli Wikström